

Omnibusonderzoek 2007

SOCIALE CONTACTEN/EENZAAMHEID

auteur: Alice Visser

Inhoud

SAMENVATTING	4
INLEIDING	5
SOCIALE CONTACTEN/EENZAAMHEID	6
HOE VAAK ONTMOET U FAMILIE, VRIENDEN OF BEKENDEN (THUIS OF ERGENS ANDERS)?	6
VINDT U IN HET ALGEMEEN DAT U VOLDOENDE CONTACT MET ANDERE MENSEN HEBT?	6
WAT WEERHOUDT U ERVAN OM MEER SOCIALE CONTACTEN TE ONDERHOUDEN?.....	8
BIJLAGE 1. RESPONS OMNIBUS 2007	9
BIJLAGE 2. VRAGENLIJST	10

Samenvatting

- 55% van de Alkmaarders vanaf 18 jaar ontmoet familie, vrienden of bekenden enkele keren per week en 14% één keer per week
- dat betekent dat in totaal 69% wekelijks contact heeft met familie, vrienden of bekenden
- 23% heeft meerdere keren per maand contact, 4% één keer per maand en nog eens 4% minder dan één keer per maand.
- respondenten met een niet-Nederlandse achtergrond hebben vaker maandelijkse contacten en respondenten met een Nederlandse achtergrond vaker wekelijkse
- 83% van de Alkmaarders vanaf 18 jaar vindt de mate waarin zij contact hebben met anderen, voldoende
- 11% vindt dat ook maar zou wel meer contact willen
- relatief weinig Alkmaarders (5%) vindt dat ze te weinig contacten hebben
- in totaal heeft 15% behoefte aan meer sociale contacten
- het percentage dat vindt te weinig contacten te hebben, komt in elke leeftijdscategorie ongeveer even vaak voor
- het zijn vooral mensen met een niet-Nederlandse achtergrond en mensen met een laag inkomen die meer contacten zouden willen
- 54% noemt tijdgebrek dat hen weerhoudt om meer sociale contacten te onderhouden
- de andere redenen scoren lager zoals 'weet niemand om dingen samen mee te doen' (22%), 'geld' (21%), 'afstand/vervoer' (19%) en 'gezondheid/handicap' (18%)
- tijdgebrek speelt vooral een rol bij de jongere leeftijdsgroepen (tot 40 jaar), bij de hoogopgeleiden en bij mensen met een hoog inkomensniveau
- het ligt voor de hand dat mensen met een laag inkomensniveau relatief vaak 'geld' als reden noemen
- gezondheid of handicap weerhoudt vooral ouderen (vanaf 50 jaar) om meer sociale contacten te onderhouden.

Commentaar sector MO:

De resultaten van het onderzoek worden meegenomen in het beleidsplan WMO en het programmaplan Meedoen. Verder zijn er in de afgelopen zes jaar meer en betere ontmoetingsplekken gecreëerd in het kader van het Masterplan wijk en buurtcentra.

Inleiding

Algemeen

In opdracht van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling zijn in het omnibusonderzoek van 2007 enkele vragen opgenomen over het onderwerp sociale contacten/eenzaamheid.

In het omnibusonderzoek van 1999 is het onderwerp eveneens aan de orde geweest. Vergelijkingen met resultaten uit dat jaar zijn niet mogelijk omdat het toen om andersoortige vragen ging. Zo is in 1999 afzonderlijk gevraagd naar contacten met respectievelijk familie, vrienden, burens en anderen, en is er niet gevraagd naar de redenen waarom men weerhouden wordt om meer sociale contacten te onderhouden. Ook verschilden de antwoordcategorieën bij de vraag of men vindt dat men voldoende contact met andere mensen heeft.

Vraagstelling

Gevraagd is hoe vaak men familie, vrienden, of bekenden (thuis of ergens anders) ontmoet, of men in het algemeen vindt dat men voldoende contact met andere mensen heeft en zo nee, om welke reden men zich weerhouden voelt om meer sociale contacten te onderhouden.

Opzet en werkwijze van het onderzoek

Voor de Alkmaarse versie van het omnibusonderzoek is een steekproef getrokken van 400 personen van 18 jaar en ouder per wijk. Hierdoor kunnen per wijk representatieve uitspraken worden gedaan. De enquêtes zijn door enquêteurs bij de mensen thuis gebracht en opgehaald. De respondenten ontvingen van tevoren een brief van B&W waarin de enquête werd aangekondigd. In de overige gemeenten zijn de enquêtes aan de respondenten verstuurd en daarna opgehaald door enquêteurs. Het veldwerk voor het omnibusonderzoek 2007 heeft plaatsgevonden in april 2007.

Wegen

Door de resultaten van het omnibusonderzoek te wegen met een weegfactor naar geslacht, leeftijd en wijk, zijn de verhoudingen tussen een aantal subpopulaties in de respons (aandeel mannen en vrouwen, aandeel van de verschillende leeftijdscategorieën en aandelen inwoners in de verschillende wijken) in de respons gelijkgemaakt aan die in de werkelijke bevolking.

Sociale contacten/eenzaamheid

Hoe vaak ontmoet u familie, vrienden of bekenden (thuis of ergens anders)?

Hoe vaak ontmoet u familie, vrienden of bekenden?

	aantal	%
enkele keren per week	1267	55%
1 keer per week	329	14%
meerdere keren per maand	520	23%
1 keer per maand	92	4%
minder dan 1 keer per maand	88	4%
Totaal	2296	100%

Iets meer dan de helft (55%) van de Alkmaarders vanaf 18 jaar ontmoet familie, vrienden of bekenden enkele keren per week en 14% doet dat één keer per week. Dat betekent dat in totaal 69% wekelijks contact heeft. Verder ontmoet 23% familie, vrienden etc. meerdere keren per maand, 4% één keer per maand en nog eens 4% minder dan één keer per maand.

Leeftijd

Naarmate men ouder is daalt het percentage dat 'enkele keren per week' familie, vrienden e.d. ontmoet en stijgt het percentage waarbij dat 'meerdere keren per maand' resp. '1 keer per maand' en 'minder dan 1 keer per maand' het geval is. Tot aan de leeftijd van 60 jaar is een toename te zien van ontmoetingen van '1 keer per week', daarna daalt het percentage weer.

Culturele achtergrond

Respondenten met een Nederlandse achtergrond zeggen vaker dan respondenten met een niet-Nederlandse achtergrond dat zij familie, vrienden of bekenden 'enkele keren per week' of '1 keer per week' ontmoeten. Bij respondenten met een niet-Nederlandse achtergrond vinden ontmoetingen weer vaker 'meerdere keren per maand', resp. '1 keer per maand' en 'minder dan 1 keer per maand' plaats.

Overige achtergrondkenmerken

Er zijn geen verschillen naar geslacht, inkomen en wijk.

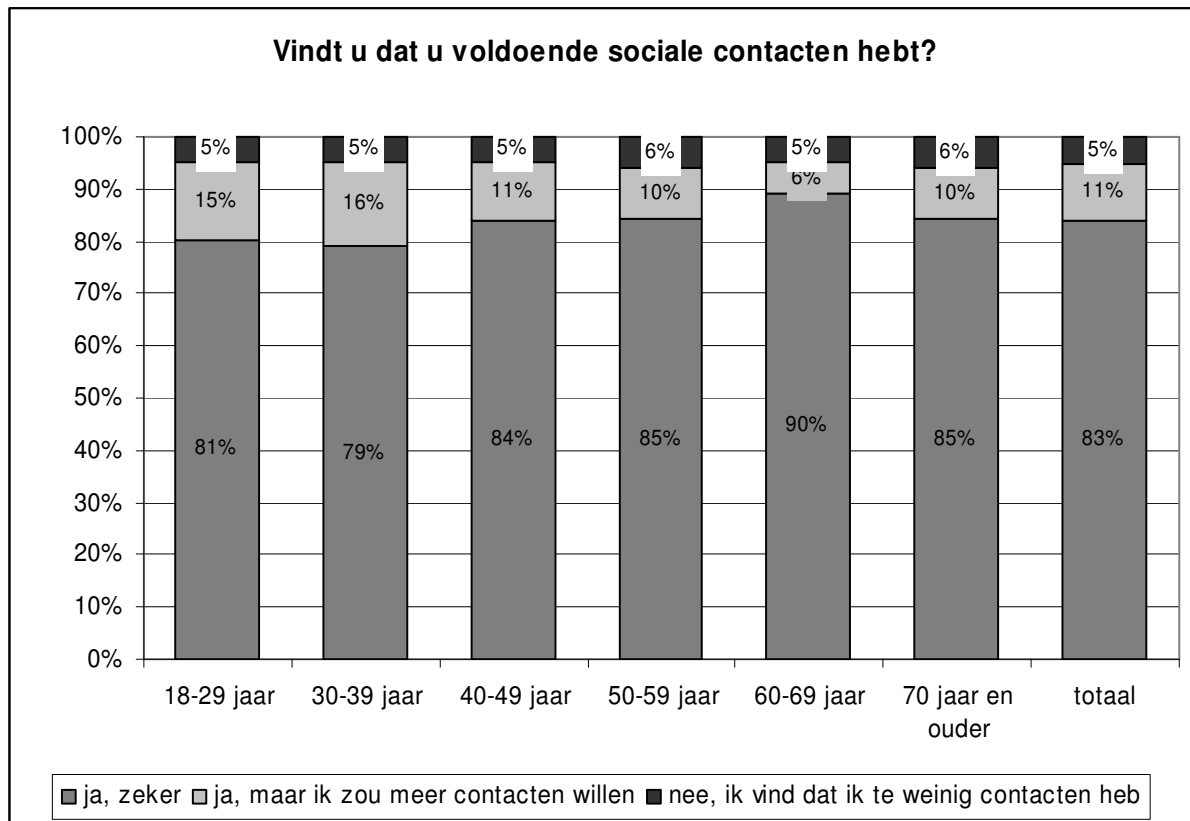
Vindt u in het algemeen dat u voldoende contact met andere mensen hebt?

Vindt u in het algemeen dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

	aantal	%
ja, zeker	1912	83%
ja, maar ik zou wel wat meer willen	264	11%
nee, ik vind dat ik te weinig contacten heb	125	5%
Totaal	2301	100%

De meerderheid van de Alkmaarders vanaf 18 jaar (83%) vindt de mate waarin men contact heeft met anderen, voldoende. Elf procent vindt dat ook maar zou wel meer contact willen. Relatief weinig Alkmaarders (5%) vindt dat ze te weinig contacten hebben. In totaal heeft 15% behoefte aan meer sociale contacten.

Leeftijd

Respondenten in de leeftijdscategorie 60-69 jaar zeggen het vaakst dat zij voldoende contacten met anderen hebben (90% tegen 83% gemiddeld). Respondenten in de leeftijdscategorie tot 40 jaar zeggen het vaakst dat zij voldoende contacten hebben maar dat zij wel meer zouden willen. Het percentage dat vindt te weinig contacten te hebben, komt in elke leeftijdscategorie even vaak voor.

Culturele achtergrond

Mensen met een niet-Nederlandse achtergrond zeggen vaker dan mensen met een Nederlandse achtergrond dat zij meer contacten zouden willen (15% tegen 11%) of dat ze te weinig contacten hebben (15% tegen 4%).

Inkomen

Mensen met een laag inkomen zeggen vaker dan gemiddeld dat zij meer contacten zouden willen (15% tegen 12% gemiddeld) of dat ze te weinig contacten hebben (11% tegen 6% gemiddeld).

Frequentie van contacten

Respondenten die minder dan één keer per maand familie, vrienden of bekenden ontmoeten, zijn vaak ook de respondenten die zeggen dat zij te weinig contacten hebben (35% tegen 5% gemiddeld). Dit geldt ook voor respondenten die één keer per maand familie, vrienden etc. ontmoeten (17% tegen 5% gemiddeld).

Overige achtergrondkenmerken

Er zijn geen verschillen naar geslacht en naar wijk.

Wat weerhoudt u ervan om meer sociale contacten te onderhouden?

Deze vraag is gesteld aan degenen die meer contacten willen resp. diegenen die vinden dat ze te weinig contacten hebben.

Wat weerhoudt u ervan om meer sociale contacten te onderhouden?

	aantal	%
tijd	202	54%
weet niemand om dingen samen mee te doen	84	22%
geld	79	21%
afstand/vervoer	71	19%
gezondheid/handicap	67	18%
anders	33	9%
Totaal	536	143%

Omdat men meerdere antwoorden kon aankruisen, is het totaalpercentage niet gelijk aan 100.

Wat men het meest weerhoudt om meer sociale contacten te onderhouden is (o.a.) tijdgebrek. Deze reden wordt door 54% genoemd. De andere redenen scoren lager zoals 'weet niemand om dingen samen mee te doen' (22%), 'geld' (21%), 'afstand/vervoer' (19%) en 'gezondheid/handicap' (18%). Negen procent noemt andere, uiteenlopende redenen.

Per reden is nagegaan of er verschillen zijn naar geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, wijk, opleiding en inkomen. Alleen bij de 'tijd', 'geld' en 'gezondheid' zijn er verschillen te zien.

Tijd

Hoe jonger de leeftijdscategorie hoe vaker men deze reden noemt. Tijdgebrek scoort het hoogst in de leeftijdscategorie 30-39 jaar (68% tegen 54% gemiddeld), gevolgd door de categorie 18-29 jaar (63%). Hoe hoger het opleidingsniveau hoe vaker men tijdgebrek als reden noemt. Bij de laagopgeleiden is dat 40%, bij de gemiddeld opgeleiden 55% en bij de hoogopgeleiden 66%. Hoe hoger het inkomensniveau hoe vaker tijdgebrek een rol speelt. Bij de groep met een laag inkomen is dat 39%, bij de groep met een gemiddeld inkomen 54% en bij de groep met een hoog inkomen 78%.

Geld

Respondenten met een laag inkomensniveau, noemen deze reden vaker dan gemiddeld (36% tegen 21% gemiddeld).

Gezondheid

Het ligt voor de hand dat, hoe hoger de leeftijd, hoe vaker men gezondheid als reden noemt. Bij de groep 18-29 jaar is dat 6%, bij de groep 30-39 jaar is dat eveneens 6%, bij de groep 40-49 jaar 14%, bij de groep 50-59 jaar 25%, bij de groep 60-69 jaar 32% en bij de 70-jarigen en ouder 48%.

Bijlage 1. Respons Omnibus 2007

	respons in %
Wijk Zuid	82%
Wijk Oudorp	78%
Wijk Overdie	63%
Wijk West	76%
Wijk Huiswaard	81%
Wijk De Mare	78%
Wijk Daalmeer/Koedijk	87%
Wijk Centrum	64%
Gemeente Alkmaar	76%

Bijlage 2. Vragenlijst

1. Hoe vaak ontmoet u familie, vrienden of bekenden (thuis of ergens anders)? *Hiermee worden **niet uw huisgenoten bedoeld!***

- enkele keren per week
- 1 keer per week
- meerdere keren per maand
- 1 keer per maand
- minder dan 1 keer per maand

2. Vindt u in het algemeen dat u voldoende contact met andere mensen hebt?

- ja, zeker → *ga door naar het volgende onderwerp zelfredzaamheid*
- ja, maar ik zou wel wat meer willen
- nee, ik vind dat ik te weinig contacten heb

3. Wat weerhoudt u om actiever te worden?

u mag meer dan 1 hokje aankruisen

- geld
- tijd
- afstand/vervoer
- weet niemand om dingen samen mee te ondernemen
- gezondheid/handicap
- anders, namelijk: →